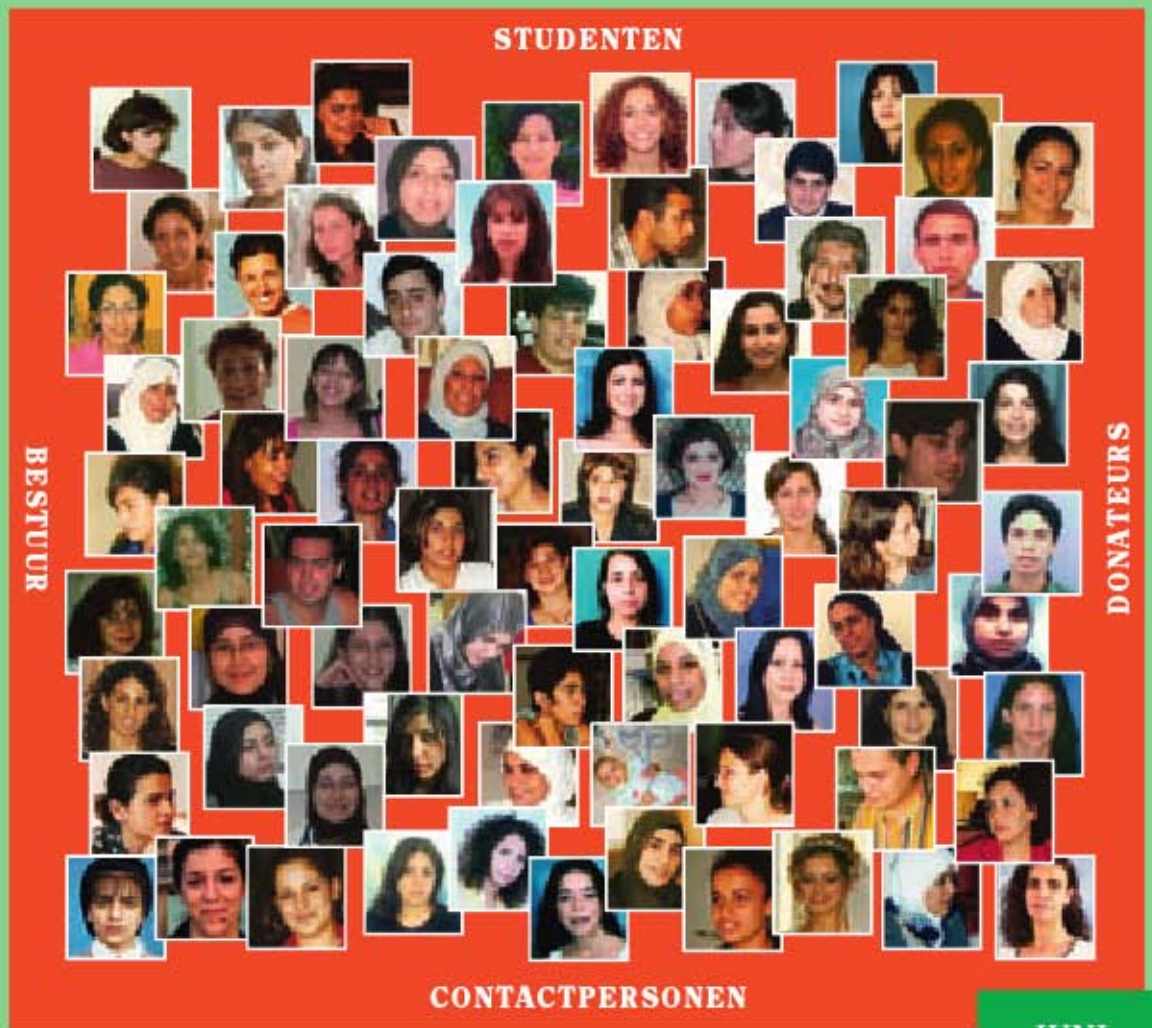

1985 - 2010

25 years Foundation Friends of Nazareth

al-watan - 't-thuis

JUNI
2010
NUMMER 46

Van terugkijken en vooruitzien

Delegatie bezoek aan Israël 1992

Wat willen wij doen met deze speciale jubileumuitgave van de Contactbrief van de Stichting Vrienden van Nazareth? Vijfentwintig jaar studeren, lobbyen, werkbezoeken, vergaderen en organiseren, vijftienvertig Contactbrieven en meer dan honderd gesteunde en gestimuleerde studenten verder. We kunnen kijken naar behaalde resultaten, bijzondere ontmoetingen en actuele problemen. De werkzaamheden samenvatten vanuit de verslaglegging of geldstromen van al die jaren nader bekijken, het zijn allemaal onderwerpen voor een terugblik.

Echter, wij willen graag de vraag, wat houdt onze inspanningen voor deze stichting gaande, proberen te beantwoorden. Als hulp hierbij lazen de bestuursleden '25 jaar' Contactbrieven door met verslagen van alle werkbezoeken en ontmoetingen. We maakten daar een keuze uit, met aan het eind van elk citaat de naam van de lezer, die dat citaat koos. Beginnend bij 'Blik van het begin' en vervolgend met 'Blik vanuit de problematiek' en 'Blik vanuit de inspiratie', eindigen we bij 'Kijkend naar de toekomst' en een hoopvol 'Met Sana Foundation de toekomst in.'

In deze Jubileumuitgave leest u verder, boven onze verslaglegging verheven, de eigen woorden van een aantal door ons hiervoor uitgenodigde studenten. Hun verhalen spreken voor zich, daar doen wij het voor.

Bovendien zetten wij hier graag de schijnwerper op onze onmisbare contactpersonen in Israël.

U ziet aan de vormgeving dat deze Contactbrief meerdere doelen dient. De uitklapbare omslag vormt een informatieve brochure over het werk van de Stichting Vrienden van Nazareth en is ook los verkrijgbaar voor promotiedoeleinden.

Wij wensen u veel plezier bij het lezen.

Bestuur Stichting Vrienden van Nazareth:

Willem Arts, voorzitter; Hanneke Heisterkamp-van Wijk, vice-voorzitter; Ad Mol, penningmeester; Els Schots, secretaris; Collin den Braber, lid; Siny Bootsma, ere-voorzitter; Wil Verheggen, oud bestuurslid en adviseur.

Maart 2004: bestuur met de twee adviseurs en twee gasten voor de eerste Vriendenbijeenkomst.

Hildegard Penn (adviseur), Riad Agbaria (gast), Els Cancy (bestuurslid), Wil Verheggen (adviseur), Ad Mol, Els Schots, Jeroen Geertzen, Siny Bootsma (allen bestuursleden) en Fatmeh Kassem-Agbaria (gast)

Bestuur 1 januari 2010:
Els, Willem, Hanneke, Ad, Els, Collin

Blik van het begin

Uit: Op ontdekking van het land 1989

Toen Wilfried Kok, secretaris van de Stichting, tijdens een Israël-reis in 1981 een bezoek bracht aan Riah Abu-el-Assal, een Palestijns priester uit Nazareth zei hij: 'Arabieren, Palestijnen, worden als derderangs burgers in Israël behandeld: ze hebben minder en slechter betaald werk, minder subsidie voor onderwijs en andere voorzieningen.' Beter basis- en hoger onderwijs voor de Palestijnse Israëliërs moest worden bekostigd uit particuliere giften vanuit het buitenland.

Toch stond voor Wilfried Kok voorop dat er in goed overleg tussen Christenen, Joden en Moslims, een betere leefwereld voor alle Israëliërs gecreëerd kan worden. Ook enkele Joden die hij sprak hadden dezelfde mening. Joden, Christenen en Moslims hebben allen dezelfde 'stam'-vader: Abraham. Je moet toch concluderen dat in het land dat 'Hij' aan Abram liet zien nog heel wat moet gebeuren voor er vrede heerst voor ieder die er wil wonen. Deze reis toont gevoelens van identificatie met mensen die laten zien dat ze meetellen, niet langer het lamgeslagen slachtoffer van de geschiedenis zijn, maar opgestaan zijn en in beweging komen. (Els Canoy)

Uit: Op ontdekking van het land 1989

Vanuit onze Basisgroepervaringen werd duidelijk hoezeer eigen betrokkenheid, belangen, (voor)oordelen en (schuld)gevoelens ons horen, zien, spreken over Israël-Palestina bepalen. Daarin voelen we ons Nederlanders die een eigen historische verantwoordelijkheid onderkennen bij de 'vernietiging' van zes miljoen Europese Joden. Intussen kregen we een eigen 'theologische' kijk op de verhouding Christendom-Jodendom.

Sinds 1985 is er in en vanuit de Vereniging Basisgroep Tilburg verder gewerkt aan onze concrete solidariteit met 'de Palestijnen in Nazareth'. Zo kwam de Stichting Vrienden van Nazareth tot stand. (Els Canoy)

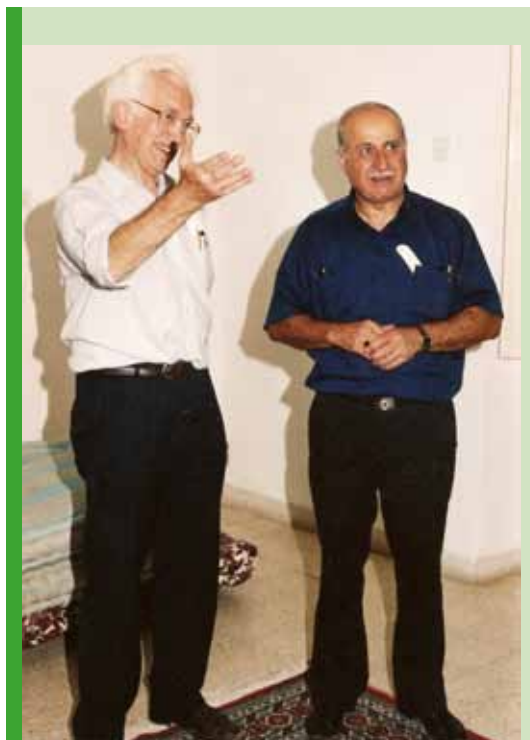
1990:

10-Daags delegatiebezoek aan Nederland

Ondanks dat op het laatste moment twee Joodse delegatieleden moesten afzeggen, werd het een warm en gevarieerd werkbezoek. 'Problemen en mogelijkheden van minderheden in een samenleving' is de rode draad. Met het oog op versterking van de samenwerking wisselen we ervaringen uit over de mogelijkheden die we vanuit een minderheidspositie zien.

Bij het symposium, kwamen ook Marokkanen, Turken en Koerden aan het woord over hun minderheidspositie. Sager al Qatil verzorgde een expositie van zijn werk. Vier van zijn schilderijen zijn gebruikt om als ansichtkaart aandacht te vragen voor de Palestijnse problematiek. Verschillende uitwisselingen werden georganiseerd: met o.a. de Joods-Palestijnse dialooggroep in Amsterdam en een bezoek aan het Joods Historisch Museum. Bij de ontmoeting met de Palestijnse Arbeidersvereniging in Vlaardingen was er sprake van behoedzaamheid ten aanzien van de ander, als politiek vluchteling in Nederland en als Palestijn in Israël.

Het gewone huislijke leven werd op ieders eigen wijze ingevuld in de gastgezinnen van de Basisgroep. Drie tradities vierden samen Kerstmis. Met een feestelijke bijeenkomst werd het delegatiebezoek voor jong en oud afgesloten met muziek, fare-well songs, sketches en Arabische dans. (Els Schots)

Wilfried Kok en Riah Abu-el-Assal in 1992

Blik vanuit de problematiek

Uit: Reisverslag van werkbezoek 1985

Op onze reis vanuit Nazareth door Galilea hoorden we hoe op veel plaatsen landbouwgrond - wat de basis van bestaan is voor de Palestijnse agrarische bevolking - hen ontnomen wordt, om reden van nationale veiligheid. De subsidie voor onderwijs en geestelijk gehandicaptenzorg t.b.v. Palestijnse bevolking ontbreekt.

We bezochten de vissersstad Akko, waar sinds 1948 velen van de eigenlijke bevolking, Palestijns vluchteling werden. We zagen dat de oorspronkelijke Joodse bewoners, ooit maar zo'n 7 tot 8 families, zich hebben uitgebreid tot een nieuw Joods Akko ten koste van de Palestijnen. We ontdekten dat je worstelend een weg moet zoeken binnen de gegeven maatschappelijke en politieke uitgangspunten, bijvoorbeeld dat er nu in Israël Palestijnen en Joden leven. (Els Canoy)

Uit: Contactbrief nr. 8 juni 1991

Bij het bezoek in 1990 van de delegatie uit Nazareth, Eilaboun en Taibeh. Hun angst voor de Golfoorlog, hun bewustwording van de eigen positie, schrik, angst en schaamte ook ten aanzien van de verhouding met Palestijnen op de Westbank en Libanon. (Hanneke Heisterkamp)

Uit: Contactbrief nr. 10 juni 1992

'De geestelijke gezondheidszorg is er niet goed aan toe. De trots en geestelijke weerstand schijnt gebroken te worden, een nieuwe vorm van zelfdoding.'

'De Palestijnen worden niet gezien als mens, een proces van dehumanisering...; onverschilligheid bij soldaten...; ongeremde agressie.' Dit soort citaten doet me denken aan de analyse van Jaël Dayan in een boek van haar, kort na 1967/1973, waarin zij aangeeft hoe het toenmalige geweld haar toen al deed vrezen voor de moraal en de ziel van de militairen. Haar beschrijving was voor mij zo indringend dat ik niet anders kon dan concluderen: hier gaan twee volkeren dood door een praktijk die haaks staat op de kern van de joodse filosofie die mij zo dierbaar is. In het niet-aanvaarden van dit proces van (zelf-)vernietiging ligt geloof ik mijn diepste motivatie om door te gaan met mijn werk. (Ad Mol)

Siny Bootsma, Wilfried Kok en Wil Verheggen: oprichters en de eerste drie bestuursleden van de Stichting in december 1990 tijdens het delegatiebezoek uit Israël aan Nederland.

Bij de feestelijke afsluiting maken Siny, Wilfried en Wil met Anneke Kuitems, basisgroep lid, in deze persiflage duidelijk hoe vernederend en discriminerend de 'security checks' op het vliegveld zijn. Het ging tot op het bot en werd direct herkend door de delegatieleden vanwege hun ervaring op de heenreis en de spanning voor de naderende terugreis. Maar ook de eigen ervaring van de 'spelers' bij eerdere reizen naar Israël maakte de positie van de Palestijnen voor het publiek intens voelbaar.

Uit: Verslag werkbezoek 11 tot 22 oktober 2001

Maar de politiek van 'opeenhoping' van de grote Bedoeïenen families in de formele door Israël opgezette nederzettingen waar geen werk is en te weinig leefruimte voor kinderen en jongeren, biedt ook geen realistisch toekomstperspectief.'

'Het Israëliëse leger had een aantal woningen van Palestijnen op een heuveltop in Hebron geconfiscieerd, met het oog op verdere 'gebiedsuitbreiding' van de kleine Joodse nederzetting in die Palestijnse stad.'

'Op een heuvel aan de grens van de stad zagen we de Palestijnen - vanuit de dorpen in de Westbank - hollen, richting 'grens' waar ze de illegale paadjes en grens-overgangen kennen.' (Collin Braber)

Uit: Werkbezoek 13 tot 22 oktober 2005

'Dit is de riool vanuit één van de settlements, daar is voldoende water en elektriciteit, de riool loopt zo open en bloot door de gebieden van de Bedoeïenen heen.' (Collin Braber)

Blik vanuit de inspiratie

Uit: Contactbrief nr. 8 juni 1991

Nana en haar verhaal over het belang van het studiebeurzenproject, vond ik inspirerend. Het belang om kansen te bieden aan jongeren: ze zijn zo pessimistisch over hun mogelijkheden en zoeken hun heil eigenlijk alleen in studeren in het buitenland. Kansen bieden hier in Israël is belangrijk om te werken aan zelfbewustzijn van jonge mensen. (Hanneke Heisterkamp)

Uit: Werkbezoek oktober 1997

Vanuit Cegas rijdt Jafer Farah met ons naar Rahat voor de ontmoeting met de eerste Bedoeïenen studente die toegelaten was tot de studie geneeskunde. Deze studente wist ons te overtuigen van de noodzaak van haar studiebeurs. Zij noemde Riad Agbaria als stimulator met zijn specifieke voorbereidende opleiding voor de Bedoeïenen. Via een ander contact stond hij al op ons lijstje. Een eerste onvergetelijke ontmoeting met een man die visie heeft, durft te dromen en staat voor zijn idealen. Hij vertelt: 'Niet alleen van Joodse zijde wordt mijn droom bedreigd, ook vanuit de vooraanstaande Bedoeïenen ervaar ik tegenwerking, omdat ik hún dochter niet voorgedragen heb. Maar niemand is op naam geselecteerd, alles gaat per nummer. Dan is het een bemoedigende ontdekking te zien dat dit meisje hier glansrijk doorheen komt. Ze is de dochter van een Bedoeïenen vrouw die door te scheiden van haar man vanwege zijn voorgenomen tweede huwelijk, alle aanzien in deze gemeenschap verloren heeft. Ik maak me, na afwijzing van mijn derde verzoekschrift, hard voor een plaats voor haar in de campus van de universiteit. Ik ga hogerop en desnoods organiseren we een demonstratie met alle kamelen, schapen en geiten die de Bedoeïenen nog hebben. De start van de studie geneeskunde voor dit meisje mag nu niet afketsen omdat haar moeder niet kan toestaan dat zij onbeschermd ergens in Beer Sheva op kamers moet.' Inmiddels is deze studente, Rania, afgestudeerd arts, getrouwd en moeder van een prachtige dochter. Ze woont in Beer Sheva, werkt in het Soroka ziekenhuis en volgt hier de opleiding tot gynaecologe. (Els Schots)

Uit: Contactbrief nr. 24 november 1998

Inspirerende studentes zijn voor mij Sausan, Rola, Gada, Islam en Rida en het belang van CEGAS als beschermende woonomgeving bij aanvang van hun studie. (Hanneke Heisterkamp)

Rida, Islam, Rola, Sausan en Gada, onze inspiratiebronnen. Waar wonen en werken zij nu?

Rida is intussen docent Engels aan de Anglican Highschool in Nazareth. Ze is getrouwd, moeder van een zoon van 4,5 jaar en een dochter 2,5 jaar. Tijdens het werkbezoek in 2009 was zij aanwezig bij de bijeenkomst van de Sana Foundation. Ze biedt aan te helpen bij de verdere opbouw. Haar zus **Islam** heeft haar MA afgerond en werkt bij het Sakhnin college als docent pedagogiek. Zij is getrouwd, moeder van een zoon (6,5 jaar) en een dochter (4,5 jaar).

Rola heeft bij Heinrich Boell Foundation gewerkt, in EU verband. Hierna werkt ze als onderzoekster bij Shatil en enkele andere NGO's in Israël voor vrede, mensenrechten en vrouwenemancipatie. Nog steeds heeft ze met verschillende van deze Palestijnse NGO's contact. Ze is getrouwd met een Ier, woont in Ierland en heeft een zoontje. Regelmatig is ze in Israël. Ze is nu bezig met promoveren aan het Sociology Department van de University College Cork. Onderwerp van haar onderzoek is: "Memory, Gender and Nakba (Palestinian Catastrophe) - the influence of Nakba on Internally Displaced Women in Israel - Differences among three generations.

Met **Sausan** hebben we nog geen contact kunnen leggen.

Gada is nu zeven jaar docent Engels en Aardrijkskunde (geografie), moeder van een 15 jarige dochter en woont in Haifa bij haar ouders. Tijdens haar studie zorgden haar ouders voor haar driejarige dochter. Na haar afstuderen was het vinden van een baan erg moeilijk. Om toch haar eigen inkomen te hebben, accepteerde ze een baan als docent in Azazme, in het zuiden van Israël. Hierdoor was ze weer de hele week gescheiden van haar dochter. In 2010 is ze zeven jaar docent in Haifa en blij weer in deze stad terug te zijn. Ze verwacht dit jaar haar MA afronden aan de universiteit van Haifa.

Uit: Werkbezoek 10-21 oktober 1999

Het gesprek met Riad Agbaria en met Fatmeh Kassem. Wat een mensen! Hun verhalen zetten in beweging, doen zien wat er aan de hand is. Daadwerkelijk laten ze zien wat ze willen: volwaardig als Arabier/ Palestijn willen samenleven met Joodse medeburgers. Toekomst laten zien en beleven, in de woonsituatie en de werksituatie. Deze mensen tegenkomen in werkelijkheid, op papier: het actualiseert de motivatie. (Ad Mol)

Uit: Werkbezoek 20-31 juli 2007 en Contactbrief nr. 41 december 2007

Boeiend om te lezen hoe het partnership aan de orde wordt gesteld en besproken. Hoe planmatig er wordt gewerkt. Door alle verslagen heen te lezen. Proefbaar ook de spanning tussen ons tempo en het tempo daar. De zakelijke aanpak binnen de stichting motiveert mij ook. De zorg voor de continuïteit, daar en hier, door alles niet op te hangen aan één persoon én door steeds niet te denken en handelen vóór, maar vooral ook met mensen voor wie je iets wilt doen. (Ad Mol)

Lana trots met haar bull tijdens werkbezoek 2008

Rozaan toont haar diploma's en haar onderscheiding: ze was de beste van de school

Blik naar de toekomst

Doel van de stichting is aandacht en steun blijven vragen voor de Palestijnse minderheid onder de burgers van de staat Israël: tot opheffing van de achterstelling van deze bevolkingsgroep en tot versterking van de democratische verhoudingen; in dienst van vrede en verzoening tussen Israël en de Palestijnen. (Collin Braber)

'Opleiding is de oplossing voor alles'. Werken aan de toekomst lukt als je mensen helpt hun eigen creativiteit te ontwikkelen. De praktijk ook in Israël leert dat in dit proces juist vrouwen het voortouw nemen. Meisjes zijn de moeders van de toekomst, zij hebben de meeste invloed op hun kinderen en kunnen educatie doorgeven.

Deze visie sluit aan bij wat ik lees in Contactbrief nr. 37, december 2005, waarin staat: 'Het is onze overtuiging dat door onderwijs aan een vrouwelijke student de hele gemeenschap en de omgeving verandert.'

Ik vind het een voorbeeld van hoe ontwikkeling werkt vanuit de relatie die we met elkaar onderhouden en waarin we van, aan en met elkaar leren. Deze wederkerigheid is de basis voor succesvolle ontwikkeling waar iedereen beter van wordt.

Het loopt als een rode draad door alle verhalen, waarin kernwoorden zijn:

- gelijkwaardigheid
- strijdbaarheid
- bewust worden
- zelfvertrouwen
- samenwerken
- humor
- waardigheid. (Willem Arts)

De erevoorzitter is geraakt door de volgende tekst uit het reisverslag van het werkbezoek 2009:

'Wij zijn gaan studeren om te groeien, om te leren met ons hoofd te gaan beslissen en niet enkel emotioneel te reageren, maar met wijsheid. Op deze manier op kleine schaal rondom ons heen emanciperen we en proberen we de discriminatie aan te pakken.'

Siny voegt daar zelf aan toe: 'Fundamentele steun aan de studenten is belangrijk, niet als fooi of als machtsmiddel. Oog en oor houden voor de Sana Foundation. Zij moeten leren verantwoordelijk te zijn voor de studie van jongeren. Dit vraagt tijd, vraagt ons vertrouwen en ons geduld, maar zeker ook onze steun.' (Siny Bootsma)

Met de Sana Foundation de toekomst in

Uit: Werkbezoek van 11-18 november 2008 en Contactbrief nr. 43

Dit bezoek stond geheel in het teken van het Partnership. Immers de studenten zijn degenen die het Partnership gaan opbouwen en uitdragen, vanuit het motto: 'Wij hielpen jou, zodat jij jezelf kon ontwikkelen, nu is het aan jullie om zo ook andere studenten te helpen.' Zij willen er hun schouders onder zetten.

Uit: Werkbezoek van 21-31 oktober 2009

De eerste vrijdag hebben we twee ontmoetingen met de Sana Foundation gehad. De organisatie in oprichting van afgestudeerde studenten, om in partnership met ons de verantwoordelijkheid voor het studiebeurzenproject te gaan dragen. De zes 'Founders', initiatiefnemers, zoals ze in deze fase van oprichting genoemd worden hebben de vergadering met ons voorbereid. De eerste vergadering waarbij Riad Agbaria en Fatmeh Kassem zijn uitgenodigd, geeft een hartelijk weerzien. We spreken over de opgestelde visie, het moeizame proces van de registratie, het vrijwilligerskarakter van de organisatie en de plannen en verwachtingen naar de toekomst. We benadrukken het belang van klein beginnen en het langzaam opbouwen van deze organisatie. Met zo een groep enthousiaste, maar op dit gebied nog onervaren jongeren, worden de plannen en toekomstdromen makkelijk te groot.

Hierna volgt een constructieve bijeenkomst met 25 deelnemers. Lana, de 'Executive Director', voorzitter, geeft een toelichting op de doelstelling en aanpak van Sana Foundation. Lobna en Montaha geven een verdere toelichting op deze visie, op de werkwijze en de stand van zaken. Vragen en discussie: klein blijven, betekenis vrijwilligerswerk en het opdoen van ervaringen voor je eigen ontwikkeling. Het uniek zijn als Sana Foundation, maar het ook nog een weg te gaan hebben. Het werd een gezellige, ontspannen open bijeenkomst waarin de leden van Sana weer energie hebben gekregen er verder mee aan de slag te gaan. Verschillende mensen boden als deskundige hun hulp aan bij de verdere ontwikkeling.

In maart 2010 is Sana Foundation aan de slag met een plan van aanpak. Tijd en reisafstand zijn realistische obstakels, die de Founders onder ogen moeten zien. Al deze jonge vrouwen zijn hard aan het werk met de opbouw van hun baan, carrière, gezin of studie. Met de aangeboden hulp van Trees Kosterman is in hun vergadering gewerkt aan een plan van aanpak om in september een eerste beurs te kunnen gaan uitgeven. Noodzakelijke acties zoals openen van een bankrekening, op schrift uitwerken van de strategie en doelen, met voorwaarden en condities voor toekenning van een beurs, zijn op de rol gezet.

Oprichting van Sana Foundation 2009 met Nucy, Ola, Yo'ad, Lobna, Montaha en Lana.

Studenten over hun inspiratie en dubbele emancipatie

Tijdens het werkbezoek van 21 – 31 oktober 2009 in Israël ontving een aantal studenten het kaartje hiernaast met daarop de uitnodiging iets te schrijven voor het 25-jarig jubileum. Dat heeft geleid tot bijzondere en afwisselende resultaten. Shorook, Lana, Marlen, Safaa, Yo'ad, Rozan, Hana, Amna, Fatma, Amal, Lobna, Mona en Jeanne Aouda stuurden ons hun antwoord. Uit de reacties blijkt hoe deze vrouwen hun inspiratie ontleen aan een rolmodel: een oma, een koningin, een vader en een schrijfster. Daarnaast hopen zij zelf dat hun voorbeeld de komende generatie vrouwen zal motiveren. Soms is een gedicht, een kunstwerk of een foto een krachtbron om door te gaan. Je ziet ook dat de vrouwen in verschillen fasen van hun studie of leven zijn: bijvoorbeeld iemand die net begonnen is met haar studie moet zich over veel taalproblemen heen zetten als Palestijnse op een Israëliëse universiteit: een fase die de oudere studenten bijna allemaal doorgemaakt hebben. Een andere vrouw kijkt terug op de moeilijke keuzes die zij in de loop der jaren gemaakt heeft en weer een ander hoopt te bewerken dat vrouwen een meer gelijke positie verwerven in de maatschappij. Je raakt al lezend onder de indruk van ieders zoektocht naar een eigen identiteit: als vrouw en als Palestijnse. En ook van hun inzet, doorzettingsvermogen en moed.

Shorook (1986), geboren in Nazareth, is vijfdejaars student Geneeskunde aan het Technion in Haifa. Vrijwilligerswerk bij emergency department van een ziekenhuis in Nazareth.

Wij zijn een voorbeeld voor jonge meisjes

Koningin Rania Al-Abdalla zet zich in haar land in voor onderwijs. Wij, jonge Palestijnse vrouwen in Israël, studeren niet alleen voor onszelf: wij studeren om iets te bewijzen. Wij studeren om onszelf, onze ouders, onze gemeenschap en de hele generatie jongere meisjes te bewijzen dat het kan. Terwijl we meer opgeleid raken, bewapenen we ons letterlijk om te overleven en te bewijzen dat we er toe doen, dat we iets kunnen bereiken en bovenal: dat wij goed opge-

leide, krachtige en zorgzame kinderen kunnen grootbrengen... en dat is de toekomst.

We vormen zo een voorbeeld voor de jongere meisjes, die naar ons opkijken en ervan dromen net als wij te worden. Zij zien ons als succesvolle vrouwen die de ketenen van onze Arabische en de Israëliëse gemeenschap hebben doorbroken.

Shorook

'Als je een vrouw onderwijst, onderwijs je het gezin, als je de meisjes onderwijst, onderwijs je de toekomst.'

Koningin Rania AL-Abdalla van Jordanië

Lana (1981), studeerde MA Movement Studies for actors met steun van de Stichting (tussen 2005-2007). Vrijwilligerswerk: theaterworkshops met jongeren ten tijde van Libanonoorlog in Haifa en Bez. Ze is actief lid van de Sana Foundation.

© Rimon Hamad

Vrouwen als bruggenbouwers

Deze foto is mijn inspiratiebron. Hij is drie jaar geleden door Rimon Hamad gemaakt, toen ik op toneel het solostuk 'De menselijke stem' van Jean Cocteau opvoerde. Hiermee behaalde ik de eerste prijs in het Festival Solotoneel in Akko, 2007. Ik vind deze foto heel krachtig omdat hij de vele dimensies en de verschillende karakters laat zien die een vrouw tijdens haar leven speelt. Het spel geeft uiting aan de menselijke stem die erin ligt en het gaat over liefde en opoffering. Ik ben van mening dat deze twee kenmerken de essentie vormen van elke vrouw waar ook ter wereld, die met haar liefde en opoffering haar omgeving een betere toekomst wil geven. Ik zie hoe de vrouw op de foto haar energie opzuigt uit het licht en de natuur om haar heen en hoe zij haar diverse rollen vervult, als mens, vrijwilliger, student, carrièrevrouw, echtgenote en moeder. Ik zie ook hoe zij naargelang de rol die zij wil vervullen, een hoop energie investeert in de terreinen die daarmee verband houden: de mensheid, maatschappij, studie, loopbaan, gezin, kinderen, tot zij de rijpe vruchten van elke stap in haar leven plukt.

Vrouw te zijn in de Palestijnse gemeenschap in Israël is niet altijd gemakkelijk, in feite is

het een hele opgave. Het leven in een gespannen en instabiele plek op de wereld belast het dagelijkse leven, om maar niet te spreken van de dreigende sfeer, de onveiligheid en de ontoereikende economische omstandigheden waarin zij leeft. Bovendien heeft niet iedereen gelijke kansen op toegang tot de krappe arbeidsmarkt, hoewel hoopgevend is dat het aantal goed opgeleide Palestijnse vrouwen in Israël duidelijk toeneemt. Daarmee is echter niet gezegd dat de Palestijnse vrouw de vrijheid tot zelfbeschikking heeft: in vele sectoren wordt de vrouw nog steeds niet op haar waarde geschat in de ogen van de patriarchale en bekrompen maatschappij waarin zij leeft. Zij wordt niet gezien als gelijke van de man op alle levensniveaus.

Persoonlijk geloof ik in de kracht van de vrouw en haar belangrijke rol in de maatschappij. Vanuit die overtuiging neem ik deel aan het opzetten van de nieuwe Sana Foundation, die zeer spoedig een antwoord zal hebben voor Palestijnse studenten in Israël, die een vervolgopleiding willen kiezen of een universitaire graad willen halen. De Sana Foundation kan hen steunen met een beurs in samenwerking met onze 'peet-tante' de Stichting Vrienden van Nazareth.

Op persoonlijk vlak houd ik mij op dit moment bezig met voortgezet onderzoek dat moet leiden naar een doctorsgraad en toegang tot de academische wereld. Dat ik als vrouw deze twee paden volg kan andere vrouwen inspireren en motiveren om een bijdrage te leveren aan de maatschappij en om hun eigen kennis te vergroten. Het kan ze ook aanmoedigen te geloven in hun eigen capaciteiten en hen hoop geven dat hun dromen uit kunnen komen. Tenslotte zie ik de noodzaak om bruggen te slaan over de vele kloven waarvan wij het slachtoffer zijn; om de Palestijnse vrouw mondig te maken via mentale en financiële steun; om haar kennis en bewustzijn te vergroten; om een minder hobbelige weg voor zelfbeschikking te bereiden. Daarom stimuleer en verzoek ik eenieder die wil en kan om een bijdrage te leveren aan de Palestijnse minderheid in Israël, en met name het vrouwelijk segment, om haar positie te verbeteren, op elke mogelijke manier. Alle hulp is meer dan welkom en wordt zeer gewaardeerd.

Lana

Marlen (1989), geboren in Nahariya, studeert Arbeidstherapie aan de universiteit van Tel Aviv. Vrijwilligerswerk bij Girls Center in Makker Village.

Omdat ik vrouw ben, moet ik mij uitzonderlijk inspinnen om te slagen. Als ik tekortschiet, zegt niemand 'zij heeft de capaciteiten niet'. Er wordt dan gezegd: 'Vrouwen hebben de capaciteiten niet.' Clare

Boothe Luce

Het taalprobleem als uitdaging bij de studie

Dit is een citaat dat ik erg goed vind. Het laat zien dat het voor een vrouw harder nodig is te slagen dan voor een man: om haar gemeenschap te bewijzen dat hun overtuigingen onjuist zijn. De vrouw is gelijk aan de man, zelfs als ze beter is. Ik moet hard werken, ik moet alles doen om te slagen. Voordat ik mijn kracht en verantwoordelijkheid aan anderen bewijs, moet ik het allereerst mijzelf bewijzen.

Het mag vreemd klinken maar het belangrijkste waarmee ik mij nu bezighoudt, is tevens het moeilijkste wat ik tot nu toe tegen ben gekomen. Het is het nare gevoel dat ik meteen had toen ik het eerste college van de universiteit volgde. Ik zat in de banken en hoorde de leraar in het Hebreeuws lesgeven. Ik vertrouwde mijn oren niet, hoewel ik wist dat Hebreeuws de voertaal is. Het doet pijn, dat wij geen eigen universiteit hebben. Het doet pijn dat wij niet alles kunnen begrijpen wat er onderwezen wordt omdat het Hebreeuws niet onze eerste taal is. Het doet pijn als we een vraag hebben en iets niet begrijpen. Wij zijn te verlegen om onze hand op te steken en een vraag te stellen, omdat wij misschien sommige

woorden verkeerd uitspreken.

Ik verliet het college verdrietig. Ik dacht dat ik de enige was die zich zo voelde. Later sprak ik erover met een paar Arabische meisjes in mijn groep, die zeiden dat zij zich ook zo voelden. Wij kunnen daar niets tegen beginnen, zeiden wij tegen onszelf. Wij moeten wennen aan deze situatie, we hebben er misschien veel moeite mee, maar het is nu eenmaal zo.

Drie weken later volgen wij college tijdens een andere cursus. Wij waren met een hele groep en praatten met elkaar over alles en nog wat. Er waren Joodse meisjes die klaagden dat de Arabische meisjes niet aan de algemene gesprekken deelnamen. Wij legden met zijn allen uit dat dat voor ons heel moeilijk is, omdat de taal niet onze moedertaal is. Wij zijn niet gewend, zeker niet in het begin van onze studie, Hebreeuws te spreken en hoewel we echt wel deel willen nemen aan het gesprek, kunnen we het tempo niet bijhouden. Dit zijn problemen die alle Arabisch-sprekende studenten tegenkomen als zij gaan studeren aan een universiteit in Israël.

Marlen

Safaa (1985), geboren in Um-el-Kataf in het noorden van Israël, studeert sinds 2004 Geneeskunde aan de Hebrew University in Jeruzalem. Vrijwilligerswerk voor schoolbegeleiding van pubers.

De rol van de vrouw is te bouwen

Dit jaar is mijn zesde en laatste jaar van mijn huidige studie, een erg plezierige maar ook zware weg. Elke dag is een nieuwe dag met zijn eigen gebeurtenissen, confrontaties en uitdagingen. Om deze reden en nog andere heb ik zes jaar geleden besloten om een sterke Arabische te zijn, of liever een sterke Arabische vrouw. Er zijn twee personen, de schrijfster

Gada Elsmann en mijn grootmoeder Fatmah die een grote invloed op mij hebben uitgeoefend en die veel van mijn gedachten en overtuigingen vorm hebben gegeven.

Tijdens mijn jeugd werd ik sterk beïnvloed door de Syrisch-Arabische schrijfster Gada Elsmann, die tegenwoordig in Frankrijk woont, omdat zij in

haar eigen land niet vrij kan leven als vrouw, maar ook niet als burger.

Het gedicht gaat over het persoonlijke verhaal van de schrijfster en ook over het verhaal van veel Arabische vrouwen in de Arabische wereld, waaronder de Arabische burger in Israël. Elsmann groeide op in de conservatieve gemeenschap van Damascus, maar haar vader was een vrijzinnig opgeleide man, die zijn dochter vertrouwde en steunde. Zij benadrukt in al haar werken dat de man niet de schuldige is, want hij is, ondanks zijn rol in de onderdrukking van de vrouw, in feite slachtoffer, net als de vrouw. Beiden zijn slachtoffer van de Arabische 'lege' en 'paternalistische' tradities. Zij legt ook gedeeltelijk de verantwoordelijkheid bij de politieke onderdrukking in de gehele Arabische wereld, omdat onvrije burgers, man én vrouw, op hun beurt de onderdrukking voortzetten, omdat zij geen andere manier kennen.

Voordat ik kennis maakte met haar werk, dacht ik niet echt diep na over dit onderwerp. Ik had altijd wel een gevoel dat vrouwen in het algemeen oneerlijk bejegend werden, maar thuis kreeg ik er niet zoveel mee te maken. Mijn ouders waren in wezen vrijzinnig, ook al gebruikten zij dat woord niet. Buitenshuis voelde ik het wel degelijk. Op de een of andere manier vond ik inspiratie in haar opvattingen, vooral in mijn positie als Arabische vrouw en Israëliësch staatsburger, die elke dag met vooroordeel en soms zelfs met racisme te maken krijgt.

Mijn oma, haar naam is net als die van mijn moeder 'Fatmah', is mijn tweede inspiratiebron. Zij was een werkelijk sterke vrouw die te maken kreeg met alle beproevingen van het leven. Zij was echt mijn rolmodel en zal dat altijd blijven. Zij bouwde in de jaren dertig van de vorige eeuw haar eigen huis in het dorp, kocht haar eigen grond en werkte alleen op het land. Mijn grootvader was verkoper en was altijd op reis: daarom droeg zij de verantwoordelijkheid voor al haar kinderen en het huis.

Vrouw van de Zee, قصيدة امرأة البحر

Hij tekende voor mij in krijt een cirkel op de muur
En zei mij erin te gaan staan
Daarop rende ik weg
Naar de straten bij de zee.

Boos volgde hij mij
Boos foeterde hij in mijn gezicht en sloeg mij
En zei 'dit is een serieuze zaak'
De uitzending is live
En ik moest met hem terug naar de studio
Om midden in de cirkel van krijt te staan
Spotlight.

Armzalig en nat
Als een bedelaar in de winter
Heb ik hem geprobeerd te vertellen
Dat ik het serieus opvat!
Maar (nooit, nooit)
Zal ik hem toestaan mij op te sluiten
Binnen de krijtlijn
Op een of andere muur, land of theater
Ik zal hem niet toestaan mij op te sluiten
Niet vanwege zijn naam, niet in naam van de liefde,
en niet in de naam van soiree
Niet in de naam van wie of wat dan ook.

O, neem mijn hart en bijt erin als in een appel
Maar sluit mij niet op in een gesloten cirkel

Voor de eerste keer valt het mij met ontzetting op
Dat de eerste letter van je naam
Deel uitmaakt van de cirkel
Dus blijf hem niet rond mij tekenen

Naar de kust rende ik weg van je
En ik sta alleen
En in het krijt van de vrijheid
Teken ik een open cirkel
Open aan zijn zijdes naar de zee en de lucht
En ik spring erin
En ren dan naar de zee
De Zee....zee.... zee

Safaa vertaalde het gedicht zelf in het Engels

Ik heb een groot deel van mijn jeugd doorgebracht in het huis van mijn oma, omdat mijn moeder een werkende vrouw was. Mijn oma vertelde mij verhalen, gedichten en volkswijsheden, die een voorbeeld gaven van de rol van de Arabische vrouw in de maatschappij. Zij gaf mij het gezegde door dat haar moeder haar altijd vertelde: 'De rol van de man is om te werken en geld binnen te brengen – economische stabiliteit – , terwijl de rol van de vrouw is te bouwen.'

Ik moet zeggen dat ik het eens ben met zo'n diep inzicht in de rechten en de rol van de vrouw, want zoals ik het zie, zijn de vrouw en de man partners in het leven. Zij zijn verschillend in vele aspecten, maar delen zoveel dingen, zoals de verantwoordelijkheid voor hun relatie en voor de gemeenschap.

Ik geloof dat ik als ik afgestudeerd ben, een diepgaande en betekenisvolle invloed kan uitoefenen op mijn gemeenschap, de Arabische gemeenschap in Israël. Ik zal de kans krijgen de jongere en de veel oudere generatie te beïnvloeden: om hen ervan te overtuigen dat we snel elkaars rechten, ook die van de vrouw,

Het huis van Safaa's oma

moeten gaan respecteren; om hen ervan te overtuigen dat vrouwen een capabel deel van de maatschappij kunnen zijn. Om dat doel te bereiken moeten we de vrouw als gelijke gaan zien en niet als ondergeschikte en haar steunen in haar ontwikkeling.

Safaa

Jeanne Aouda (1989) is geboren in Utrecht, heeft een Palestijnse vader en een Nederlandse moeder. Ze is opgegroeid in Sakhnin. Zij studeert als derdejaars student Law and International Relations aan de Hebrew University in Jeruzalem. Vrijwilligerswerk in het Community Center in Oost-Jeruzalem, dat mensen helpt bij juridische problemen.

Beelden van inspiratie

Dit zijn mijn twee foto's voor het 25-jarig jubileum van de Stichting. Het zijn geen recente foto's, maar zij zijn mij dierbaar.

De eerste foto, waar ik op sta, is genomen op Land Day afgelopen maart (2009). Ik vind hem inspirerend, elke keer als ik ernaar kijk. Hij doet mij denken aan mijn toewijding aan mijn landgenoten, aan mijn toekomst, en aan de hele wereld. Hij doet me denken aan de zaken waarin ik geloof: vrijheid, vrijheidsstrijd, optimisme en geluk op de hele wereld.

De tweede foto is er een van mijn vader met op de achtergrond de stad Sakhnin, twee belangrijke factoren in mijn leven. Ik leerde de betekenis om te strijden voor vrijheid van mijn vader. Hij liet mij zien hoe belangrijk het is om te leven met een nobel streven voor ogen. Zijn leven is nooit gemakkelijk geweest, hij heeft veel gestreden om los te breken uit de beperkingen van zijn eigen gemeenschap, om zijn ambities te verwezenlijken en om los te komen van imperialistische beperkingen en discrimi-

Ali, vader van Jeanne

Sakhnin, de plaats waar ik het grootste deel van mijn leven woonde, is een teken van traditie maar ook modernisering, van een rustig leven. Tegelijkertijd staat de plek voor een geschiedenis van sterk verzet, van familiebanden en vriendschap. En ook is het een plaats van hulp aan en zorg voor vreemden. Mijn toewijding aan Sakhnin is erg groot.

Jeanne Aouda

Sleutelen aan de toekomst

*Met een sleutel
sluit je een deur,
laat je een verleden achter
met die sleutel draag je een verleden
mee*

*Met een sleutel
open je een deur
naar ontwikkeling en bewustwording
als Palestijnse vrouw in Israël*

*Met zo'n sleutel
openen vrouwen zelf de deur*

© Felicia Dekkers

Kunstroute Haifa 2009

Vernietigd Palestijns dorp Mi 'ar 2009

Kunstroute Haifa 2009

Kunstroute Haifa 2009

Moskee Beer Sheva 2009

Stuk muur Bethlehem 2009

Yo'ad (1975), geboren in Nazareth, studeerde Klinische Psychologie. Ze was vrijwilliger bij CEGAS* gedurende de periode, waarin zij steun ontving van de stichting (1998-1999).

Vrouw zijn

Ik groeide op in een gezin met twee academisch gevormde ouders die in Rusland hebben gestudeerd. De verhouding tussen mijn ouders was zo dat de klussen zowel binnenshuis als daarbuiten gelijkelijk verdeeld werden. Mijn ouders hebben mij en mijn zussen in ons gezin een hele goede opvoeding hebben gegeven. Toen ik 17 was en nog steeds op school, was ik kandidaat om voorzitter te worden van de leerlingenraad. Van de drie kandidaten was ik het enige meisje en ook het enige meisje dat ooit voor zo'n functie voorgedragen was. Elke kandidaat moest zich presenteren en spreken over zijn of haar bijdrage aan de studentenbeweging als zij gekozen werden. Ik voelde dat ik het uitstekend deed en dat was ook wat mijn leraar zei... maar ik werd niet gekozen. Toen ik mijn vrienden ernaar vroeg, was het enige antwoord dat ik kreeg: 'Je bent een meisje en wij zijn bang dat je geen leiding kunt geven aan ons.' Dit was de eerste keer dat ik echt begreep dat vrouw zijn in mijn gemeenschap zwakte betekent en dat ik mijzelf veel meer moet bewijzen om mij gelijk te voelen.

Ik ontdekte zo dat het ook heel belangrijk is om buiten het gezin verantwoordelijkheid te nemen voor de maatschappij als geheel: dat is het grotere gezin waarvan je deel uitmaakt. Echte verandering zal optreden als je iets verandert aan de maatschappij als geheel en niet alleen veranderingen doorvoert binnen je kleine liefdevolle gezin. Vanaf die dag besloot ik verder te kijken dan 'mijn veilige ruimte' en mijzelf altijd af te vragen wat ik kon doen voor 'mijn grotere gezin', opdat op zekere dag vrouwen niet beoordeeld worden op hun sekse maar op wie zij werkelijk zijn. Ik heb psychologie gestudeerd en met de hulp van een donatie van de Vrienden van Nazareth kon ik mijn MA in klinische psychologie afmaken en een van de eerste vrouwelijke klinische psychologen in mijn land worden. Ik begon als vrijwilliger in centra die werkten met misbruikte vrouwen, die mij heel veel nieuws leerden over de maatschappij waarvan ik deel uitmaak.

Door CEGAS, het comité waarbij ik als vrijwilliger werkte tijdens mijn MA opleiding, begreep ik dat niet alleen 'zwakke meisjes en vrouwen' onze hulp nodig hebben, maar dat er ook honderden 'redelijk sterke' vrouwen zijn met vele kwaliteiten en talenten die zij niet kunnen ontwikkelen. Ik leerde om potentieel te onderkennen, om vrouwen te kiezen als medestanders op mijn weg om onze maatschappij tot een betere plek voor vrouwen te maken.

Ik trouwde en verhuisde naar Jeruzalem net in de tijd dat de veiligheid en de politieke situatie voor de Palestijnen erg verslechterde: de tijd dat er wegvsperringen op de Westbank geplaatst werden, dat mannen de toegang tot hun landbouwgronden en hun normale werkplekken ontzegd werd. Geloof het of niet, maar dit was de tijd voor de Palestijnse vrouw om haar weg te vinden. De meerderheid van de mannen zat gedeprimeerd thuis vanwege 'een eer' die zij verloren hadden. Soldaten verboden hen om zich te verplaatsen, terwijl de vrouwen zich vrijer konden bewegen tussen de controlepunten en wegvsperringen en zo banen konden krijgen. Zij werden financieel verantwoordelijk voor hun gezin. Tijdens deze onrustige periode moest de Palestijnse vrouw de bron van inkomsten veilig stellen én de eenheid van het gezin bewaren. Ik vraag me af of nu de tijd gekomen is dat de vrouw niet alleen actief is als er geen alternatief is of als haar man passief is, maar ook zelf kiest voor eigen vrijheid, studie en werk. Ik denk dat de beste manier om ons land van de bezetting te ontdoen is om ons eerst zelf van onze eigen geest van starheid en bekrompenheid te ontdoen, zodat elke persoon in de maatschappij een rol kan spelen.

Ik werk als klinisch psycholoog in een kliniek voor de Palestijnse gemeenschap en ik ben ook verantwoordelijk voor een reïntegratie-programma voor de chronische mentaal gestoorden in de Westbank. Ik vecht voor de basisrechten van de vrouw via mijn werk. Ik vecht ervoor dat vrouwen zelf kunnen beslissen om al dan niet een mentaal zieke man te trouwen en er niet toe verplicht worden door hun familie. Ik vecht ervoor dat vrouwen naar school, vervolgopleiding of universiteit kunnen, dat zij kunnen werken en enige financiële onafhankelijkheid hebben, en zo verantwoordelijk zijn voor hun gezin en ook voor hun gemeenschap. Zoals een van de misbruikte vrouwen zei, wier broer haar altijd sloeg wanneer zij probeerde in zijn auto te rijden: 'mijn broer kan dan wel een auto besturen, zijn eigen leven leiden, maar ik kan een maatschappij leiden!'

Als gelukkige moeder van twee unieke dochters en een zoon voel ik me verplicht om iets te veranderen in mijn maatschappij voor mijzelf, mijn kinderen en de maatschappij. Ik wil al die heroïsche vrouwen bedanken in mijn leven en in mijn maatschappij die mij gemaakt hebben tot degene die ik ben.

Yo'ad

Rozan (1986), geboren in Afula, is zesdejaars student Geneeskunde aan het Technion in Haifa. Haar vader komt uit een traditionele bedoeïenen-gemeenschap in het noorden van Israël. Vrijwilligerswerk in Aged Home Association met ouderen en gehandicapten.

Het huwelijk in de Arabisch-Israëlische maatschappij

In onze maatschappij wordt een huwelijk gesloten onder auspiciën van de religieuze autoriteit van de gemeenschap waartoe het paar behoort. Elke autoriteit reguleert huwelijk en scheiding voor hun eigen gemeenschap. Er zijn geen voorzieningen voor interreligieuze huwelijken. Hoewel mensen van een verschillend geloof burgers van de staat Israël kunnen zijn, moeten alle wettelijke huwelijken die in Israël gesloten worden, gesanctioneerd worden door het religieuze gezag van het ene of het andere geloof. Paren van verschillend geloof, bijvoorbeeld Christen en Joods, of Moslim en Joods, kunnen in Israël geen wettig huwelijk aangaan.

Moslim huwelijken worden volgens de Islamitische wet en gebruiken gesloten, en huwelijken tussen personen uit verschillende gemeenschappen zijn niet toegestaan.

In de Moslim gemeenschap hebben Sharia rechtbanken de bevoegdheid zaken betreffende persoonlijke rechtspositie te behandelen. De Druzen gemeenschap is in 1957 als afzonderlijke gemeenschap los van de Moslim gemeenschap erkend. In 1962 werden afzonderlijke Druzen rechtbanken ingesteld om zaken betreffende persoonlijke rechtspositie te behandelen, naast de rabbinale rechtbanken, de Sharia rechtbanken en de rechtbanken van de Christelijke gemeenschappen. Interreligieuze huwelijken zijn niet toegestaan.

Sinds de instelling van de rabbinale rechtbanken is deze status-quo overeenkomst, die geen burgerlijk huwelijk kent, onderhevig aan kritiek, maar zij geniet (ook) de sterke steun van de religieuze gemeenschap. Tegenstanders van de status-quo beschouwen het systeem als zijnde strijdig met de burgerrechten. Hoewel het debat over het burgerlijk huwelijk grotendeels in de Joodse gemeenschap gevoerd wordt, heeft het onderwerp dezelfde implicaties voor alle andere religieuze gemeenschappen.

De gang van zaken tijdens een Palestijns bruiloft is door lange tradities bepaald

- er worden tijdens de voorbereidingen op de bruiloft veel dingen gedaan die heel belangrijk lijken

Met henna beschilderde handen tijdens de bruiloft

- het feest duurt verschillende avonden, een voor de bruid en zijn vriendinnen, een voor de bruid en haar vrienden en een voor hen allebei
 - op de bruiloft zijn veel vrienden, zwaarden, dansen, mooie kleren, gejuich en ongelooflijk harde Arabische muziek (op youtube zijn veel Palestijnse bruiloftsliederen te horen).
- Voor de Bedoeïenengemeenschap komen daar nog heel eigen tradities bij. Mijn vader komt uit een Bedoeïenenfamilie uit het noorden. De familiebanden zijn heel belangrijk en ook bepalend. Dat is niet altijd gemakkelijk. De positie van de Bedoeïenen zelf is ook niet gemakkelijk, en dat geldt zeker voor de vrouwen. Het is fijn dat ik de kans krijg om als eerste vrouw in Deborah mijzelf verder te ontwikkelen met behulp van een beurs van de stichting.

Wanneer ik ga trouwen, zijn jullie allemaal welkom!

Rozan

Hana (1952) had al voor 1995 contact met de Stichting. Ze studeerde eerst Public Administration in Jeruzalem en later in de V.S. onder andere Klinische Psychologie. Later werd haar dochter Irene ondersteund door de Stichting bij haar studies Psychologie en Communicatiewetenschappen in jaren 1999-2001. Irene staat helemaal achter de inbreng van haar moeder zoals hieronder weergegeven.

Verandering begint bij ieder van ons

Deze citaten van Helen Keller leerden mij op een nieuwe manier naar mezelf te kijken. Zij motiveerden en inspireerden me, en gaven me de moed om los te breken van de ketenen van beperkende geloofspatronen en maatschappelijke of religieuze conditionering die van oudsher de vrouw hebben onderdrukt en haar niet in staat hebben gesteld om haar ware kracht te zien. Ik hoorde over Helen Keller, die doof én blind was, toen ik een tiener was op de middelbare school. Ik vroeg mij af hoe zij in staat was geweest 'het te maken', ondanks haar lichamelijke beperkingen. Ik herinner mij dat ik dacht toen ik haar verhaal hoorde: 'Als zij het heeft gemaakt, dan kan ik dat ook.'

Ik groeide op in Tel Aviv in een Joods gezin. In mijn vroege jeugd overheerste bij de gevestigde orde in Israël het gevoel 'we moeten als natie, die omringd wordt door zoveel vijanden, sterk zijn.' Daarom speelde het leger een centrale rol in mijn omgeving. Als gevolg daarvan werd de rol van de man verheerlijkt. De maatschappij werd steeds chauvinistischer en de mannen erin werden machtiger en dominantier dan in enige andere maatschappij ter wereld. Ook vrouwen moesten in dienst, ik dus ook, maar in het leger kregen vrouwen werk in de administratieve en dienstverlenende sector. Slechts enkelen werden bij de gevechtstroepen ingedeeld. Vrouwen accepteerden hun ondergeschikte rol in de Israëlische maatschappij en in de verschillende gebieden van het leven. Het feit dat wij een vrouw als premier hadden, heeft niet veel bijgedragen aan de emancipatie en gelijkheid van de vrouw in Israël. Bovendien is Israël een joods religieuze staat. Haar religieuze wetten drukken een zwaar stempel op alle aspecten van het leven, met name wat betreft familiezaken zoals huwelijk, scheiding en zorg voor de kinderen. In zo'n traditionele maatschappij zit de vrouw vast in rollen die elke macht ontberent.

Maar, ik geloofde toen, en geloof dat nog steeds, dat verandering begint bij ieder van ons. Ik geloofde dat ik zou worden wat ik wilde. Per slot van rekening, je hoeft elke keer maar een klein stapje te zetten en dat wat je in de weg staat aan te pakken.

Tijdens mijn studie in Jeruzalem kwam ik tot het besef dat zelfontplooiing inhield dat ik moet werken aan mijn eigen carrière en financieel onafhankelijk moest worden. Ik realiseerde me ook dat gender-gelijkheid niet kan worden bereikt, zolang mijn gemeenschap een ander volk, de Palestijnen, blijft onderdrukken. Na de geboorte van mijn eerste kind eind jaren '80, ging ik meer tijd besteden aan de ontwikkeling van mijn carrière als onafhankelijke vrouw. Ik koos ervoor te werken met Palestijnse en Israëlische vrouwen om bruggen te slaan tussen de twee gemeenschappen. Ik voelde mij solidair niet alleen met de Palestijnse vrouwen, die onderdrukt werden door zowel de bezetter als ook door het patriarchale systeem van hun eigen maatschappij, maar ook met de Israëlische vrouwen. Het idee was de vrouwen te leren op te komen voor zichzelf zodat ze een machtsfactor konden worden in sociale veranderingen op persoonlijk en collectief niveau. Een van mijn eerste projecten was het ontwerpen van een leiderschapsprogramma voor vrouwen. Het idee was vrouwen voor te bereiden en in staat te stellen om leiderschapskwaliteiten en -strategieën te ontwikkelen: dan konden ze hun invloed doeltreffender inzetten in de politieke organisaties binnen hun eigen gemeenschap. Tijdens dat programma ontmoetten Palestijnse en Israëlische vrouwen elkaar op wekelijkse basis om te leren en te praten over hun respectievelijke status in de maatschappij en over hoe de voortdurende bezetting bijdraagt tot hun marginalisatie. Voor mij was het meer dan zomaar een baan of carrière. Mijn visie was dat vrouwen van beide

Het leven is of een uitdagend avontuur of niets.

Helen Keller

*We kunnen alles bereiken wat wij willen
als we het lang genoeg proberen.*

Helen Keller

zijden van het conflict een leidende rol op zich zouden nemen om hun volk te mobiliseren en zij aan zij samen te werken om het conflict tot een oplossing te brengen en om twee democratische staten tot laten ontstaan die samen aan een betere toekomst zouden werken.

Er kwam een eind aan mijn werk toen ik een fellowship aangeboden kreeg aan de Kennedy School of Government aan de Universiteit van Harvard. Ik vond dat ik in dit stadium van mijn carrière meer instrumenten en 'empowerment' nodig had om het werk, dat ik begonnen was, voort te kunnen zetten. Nadat ik mijn studieprogramma in Harvard met een MA afgesloten had, besloten mijn gezin en ik in de VS te blijven en ik ging werken aan de National Institute for Health als lid van een onderzoeksteam naar seksueel en lichamelijk misbruik van kinderen. In dit gedeelte van mijn carrière was ik gericht op de hulp aan kinderen door hun een

stem te geven waar hun stem niet hoorbaar is. De afgelopen jaren, na weer een studie en weer een MA- dit keer in klinische psychologie- ligt de nadruk in mijn werk op het geven van hulp en ondersteuning aan de mentaal zieken in de bevolking.

Als ik terugkijk op mijn carrière, zie ik dat er een duidelijk, algemeen thema is dat in mijn werk door al die jaren heen aanwezig is. Mijn drijfveer is mijn sterke verlangen om iets te weeg te brengen in het leven van de ander, met name van diegene, die aan de zelfkant van de samenleving leeft, of dat nu in Israël is of hier in de VS. Mijn solidariteit ligt bij al die groepen die onderdrukking, misbruik en machteloosheid ervaren.

Hana

Amna (1988), geboren in Tira, is tweedejaars voor de opleiding Mondhygiëniste. Vrijwilligerswerk in Medical Center Tira.

Vrouwen zijn meer gelijk aan mannen

Vrouwen spelen een zeer belangrijke rol in de vooruitgang van de mens en hebben een invloedrijke positie in de maatschappij. Zij doen helemaal niet onder voor de man. Zij zijn in staat deel te nemen aan alle verantwoordelijkheden die het leven kent. De man en de vrouw zijn terecht vergeleken met de wielen van een en dezelfde koets. De Islam heeft de vrouw een gelijkwaardige positie in de maatschappij toegerekend. De Islam is zich bewust van de betekenis van de vrouw en heeft haar een waardige positie verleend die gelijkwaardig is aan die van de man.

De hoofdverantwoordelijkheid van de vrouw is het in stand houden van de mensheid. Als moeder heeft zij een unieke positie. Zij brengt de kinderen met uiterste zorg groot. De eerste school die een kind kent is de schoot van de moeder. Het is alom bekend dat grote mannen grote moeders hadden. Napoleon zei al: 'Geef me goede moeders en ik geef u een goede natie.'

De ontwikkeling van een volk hangt af van de manier waarop moeders hun kinderen groot brengen. Als de moeders goed opgeleid zijn, zal de hele maatschappij vooruitgang boeken. Vrouwen hebben altijd een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van een volk.

In de vroege dagen van de Islam werkten de vrouwen zij aan zij met de mannen.

Op het slagveld verzorgden zij de gewonden, zorgden zij dat de bevoorrading op peil bleef en in sommige gevallen vochten zij zelfs dapper mee. Florence Nightingale was de vrouw die een succesvolle campagne leidde om ziekenhuizen en het beroep van verpleger te hervormen. Ook in het verleden zijn er onder de grote heiligen, geleerden, dichters, schrijvers, hervormers en bestuurders vrouwen geweest. Daarom dienen vrouwen een goede opleiding en scholing te krijgen.

Amna

Fatma (1986), woont in Um-el-Fahaem (midden-Israël), is vijfdejaars student Geneeskunde aan het Technion in Haifa. Vrijwilligerswerk in Medicine Center in Um-el-Fahaem.

Sterke vrouwen

Wat mij inspireert is een foto van een Arabische schrijfster Ahlam Mosteghanemi. In haar 25-jarige carrière schreef zij bestsellers zoals *Memory in the Flesh*, *Chaos of the Senses* en *Passer by a Bed*. Zij is de eerste Algerijnse die een roman schreef in het Arabisch en de eerste nu levende Arabische auteur van wie honderdduizenden boeken zijn verkocht. Zij is al jarenlang de bestverkopende auteur in Libanon, Jordanië, Syrië, Tunesië en de Verenigde Arabische Emiraten.

Haar roman *Chaos of the Senses* is mij echt tot steun geweest om de vrouw te worden die ik wilde zijn.

Toen ik klein was, wilde ik dat ik als jongen geboren was, zodat ik kon doen wat ik wilde. Maar nu zeg ik: dank u, God dat u mij als vrouw geschapen hebt, zodat ik de twee grootste rollen in het leven kan vervullen: die van dokter en moeder. Ook al is het een moeilijke en lange weg. Deze verandering van gedachte kwam toen ik me begon te realiseren dat ik als vrouw sterk genoeg ben en sterker dan welke man dan ook om alles te doen wat ik moet of wil doen. Daarom begon ik met mijn studie en nam een aantal zeer moeilijke beslissingen en maakte daarna even zovele, even zo moeilijke keuzes.

Als er in onze gemeenschap een meisje geboren wordt, heeft men medelijden met haar vader, vooral als hij geen zoon heeft. Waarom? Omdat men denkt dat hij de hele tijd bezorgd om haar zal zijn, zelfs nadat zij getrouwd is. En, helaas, heeft men gelijk: de vrouwen lijden in onze gemeenschap.

In onze gemeenschap trouwen vrouwen als zij 17 of 18 jaar oud zijn. Zij krijgen kinderen als zij 19 of 20 jaar zijn. Zij hebben niet het recht de juiste tijd te kiezen om te trouwen of kinderen te krijgen. En het maakt niet uit of je liefde voelt voor de persoon die je kiest om je toekomst mee door te brengen. Het is niet gepast om liefde te voelen voor een man of enige vriendschappelijke betrekking te hebben met welke man dan ook. Daarom trouwen de meeste meisjes met hun neef of iemand uit dezelfde familie, hetgeen de oorzaak is van de vele genetische afwijkingen die hier voorkomen.

De schrijfster Ahlam Mosteghanemi

Vrouwen moeten hun 'hejab' over hun hoofd doen om hun haar te bedekken. Ik koos daar niet voor. Mij werd verteld dat een goed meisje hem moest dragen en dat een 'slecht' meisje geen 'hejab' omdeed.

Daarom trouwen wij vrouwen, die veranderingen proberen te bewerkstelligen, op late leeftijd, krijgen wij niet veel kinderen en werken wij buitenshuis. Om eerlijk te zijn, de mensen respecteren ons. Alhoewel hun dochters deze dingen niet mogen doen. Ik denk dat deze 'discriminatie' van vrouwen in onze gemeenschap zal afnemen. We zien al een kentering. Misschien is het tempo waarin dingen veranderen laag, maar ik hoop dat we in de toekomst meer en meer onafhankelijke en sterke vrouwen in onze gemeenschap zien.

Deze hoop voldoet om mij te laten geloven dat dit inderdaad zal gebeuren. Wij moeten gewoon meer geduld hebben en creatiever en sterker zijn om deze veranderingen te laten gebeuren: we hebben werkelijk veel sterke vrouwen in onze gemeenschap.

Fatma

Lobna (1987) is derdejaars Law and Business Accountancy aan het Interdisciplinair Center Herzilva (IDC). Zij is actief lid van de Sana Foundation.

De dubbele emancipatie van de vrouw: volwaardig gesprekspartner én vrouw in haar leefgemeenschap

Palestijnse vrouwen, Israëliische staatsburgers streven naar een dubbele emancipatie. De eerste vindt plaats in de sfeer van de voortdurende strijd, als onderdeel van de interne Palestijnse minderheid, om gelijkwaardig burger en gesprekspartner te worden. De tweede speelt zich af in de huiselijke en sociale sfeer, een strijd voor gelijkwaardigheid binnen onze eigen gemeenschap.

Ik herinner me dat ik als tiener een tijdelijke baantje zocht nadat ik mijn eindexamen had gehaald. Ik ging van de ene winkel naar de andere en vroeg of ze mensen konden gebruiken. De eerste vraag die de eigenaar stelde was: 'ben je al in militaire dienst geweest?' Mijn antwoord was: 'Ik hoef niet in dienst', daarna kwam de vraag: 'Hoe heet je?' 'Lobna', zei ik dan. Vervolgens vroeg hij mij vriendelijk om mijn gegevens achter te laten, zodat hij contact met me op kon nemen. Dat deden ze niet. Na een hele maand op zoek te zijn geweest naar een baantje, vroeg ik mezelf af: 'Als ik al gediscrimineerd wordt bij het zoeken naar een eenvoudig tijdelijk baantje in een café of een winkel, wat gaat er dan gebeuren wanneer ik naar 'serieuze' banen solliciteer na mijn universitaire studie?

Nu ik derdejaars Law & Business ben en stageplaatsen begin te zoeken, heb ik geleerd

dat het het beste is net zo goed te zijn als een gemiddelde Israëliische student. Daarnaast blijkt mijn kennis van de Arabische taal een voordeel te zijn. Ik heb mijn vrienden horen zeggen: 'Waarom zou ik gaan studeren? Ik word straks toch gediscrimineerd.' Ik denk dat echte 'empowerment' het geloof in jezelf is, in je kundigheid en de moed om dingen op andere wijze te doen en je doel toch te bereiken.

In deze complexe realiteit hebben vrouwen nog een obstakel: de gemeenschap. Het idee dat een vrouw onafhankelijk is, een persoon die eigen keuzes maakt, dat idee is helaas geen gemeengoed in onze Palestijnse gemeenschap. Wanneer ik zie dat mijn nichtjes verloofd zijn op de leeftijd van 17 of 19 jaar, vraag ik altijd aan mijn oma die verantwoordelijk is voor hun huwelijk: 'Waarom zo'n haast? Waarom gaat zij niet studeren? Is dat niet beter voor haar?' Zij antwoordt meestal: 'Haar man zal haar opleiden.' Hij betaalt haar studie en is verantwoordelijk voor als zij na haar huwelijk wil studeren. Op dit punt wil ik verwijzen naar een citaat van Audre Lorde, een Caribisch-Amerikaanse schrijfster en activiste: 'Het gereedschap van de meester kan nooit het huis van de meester afbreken.' Van oudsher wordt het huis gebouwd door de echtgenoot. Moet

Mona Hatoum, *Roadworks* 1985.
Performance, Brixton, London
Photo: Patrick Gilbert; Courtesy:
The artist and White Cube
London
© Mona Hatoum

Mona Hatoum was born into a Palestinian family in Beirut, Libanon in 1952. She lives and works in London and Berlin. She has participated in numerous important group- and solo exhibitions.

'Om grootse dingen te bereiken, moeten we zowel dromen als handelen.

Anatole France, Frans romanschrijver, 1844-1924

mijn nichtje (indien nodig) dit huis afbreken met zijn gereedschap? Het antwoord is nee. Wanneer ze trouwt heeft hij alle macht (gereedschap) in handen en zij zal altijd van hem afhankelijk blijven. Ik wil dat deze vrouwen onafhankelijker leren nadenken over hun toekomst, zodat zij zelf daarover kunnen beslissen.

Het bovenstaande citaat vat voor mij deze twee aspecten van emancipatie samen. Ik koos een afbeelding van Mona Hatoum: de voeten verbonden met de laarzen. Na veel van haar werk

bekeken te hebben, voelde ik dat dit kunstwerk het beste de spanning uitdrukte tussen het spoor, dat we moeten volgen (de laarzen) en onze eigen weg (de voeten). De laarzen zijn symbool voor de normen en regels waaraan we verwacht worden te gehoorzamen. De voeten proberen hun eigen weg te gaan, maar zijn nog vastgebonden aan de laarzen. Hatoum toont hiermee voor mij de complexiteit bij het veranderen van oude gewoontes.

Lobna

Mona (1989), studeert als tweedejaars student Voedingwetenschappen aan de Hebrew University in Jeruzalem. Vrijwilligerswerk bij Alslam Association, zorgcentrum voor ouderen.

Mijn thuis – Palestina

'Mijn thuis' is een van de belangrijkste onderwerpen dat geen dag uit mijn gedachten is. Thuis, dat betekent heel veel voor mij, ik kan het niet definiëren. Ik denk dat 'thuis' een begrip is dat niet te definiëren is, we kunnen het niet beschrijven of uitleggen, maar we voelen wel dat we het kunnen realiseren.

Een thuis is de basis of het zaadje, van waaruit vertrouwen, liefde, succes en menselijkheid groeit. Hier in Israël worden we geconfronteerd met een groot dilemma, want we missen ons thuis, terwijl we er wel een hebben.

Mijn thuis

Vaak kan ik niet begrijpen hoe wij hier kunnen wonen, hoe we kunnen leven met mensen die er de oorzaak van zijn wij ons thuis kwijt zijn. Het is moeilijk je hierover een gedachte te vormen, het je voor te stellen, maar ik doe dat wel: ik denk dat de Arabieren hier lijden onder een 'mentale oorlog', een oorlog die een hoop geduld vergt. Ondanks deze 'mentale oorlog' waarmee we hier elk moment geconfronteerd worden, zijn we sterk, want we hebben geestelijk wapens die ons helpen te overleven, het hoofd te bieden aan de realiteit, die te aanvaarden en te proberen haar te verbeteren.

Aanvankelijk vond ik het moeilijk deze situatie hier te accepteren, maar onlangs heb ik geleerd hoe ik dat moest doen. 'Mijn thuis – Palestina' zijn nu de woorden die mij motiveren, mij helpen in mijn ontwikkeling; om de vrouw te zijn die ik steeds hoop te worden: de vrouw op wie haar thuis trots is, het thuis dat op haar wacht; een sterke vrouw, goed opgeleid om haar gemeenschap en de mensen, haar bezet thuis, te ondersteunen.

Ik heb altijd gedroomd van vrede hier en in de hele wereld, elk moment bid ik om een vreedzame, rustige wereld die gewelddadige oorlogen en bloedvergieten achter zich heeft gelaten; ik denk dat de mensheid gewond is.

Je vraagt je af of leven en liefde bestaan, wanneer je ziet hoe elke dag kinderen sterven en hoe massaslachtingen begaan worden, het is werkelijk zo triest om getuige te moeten zijn van al dit lijden...

Mona

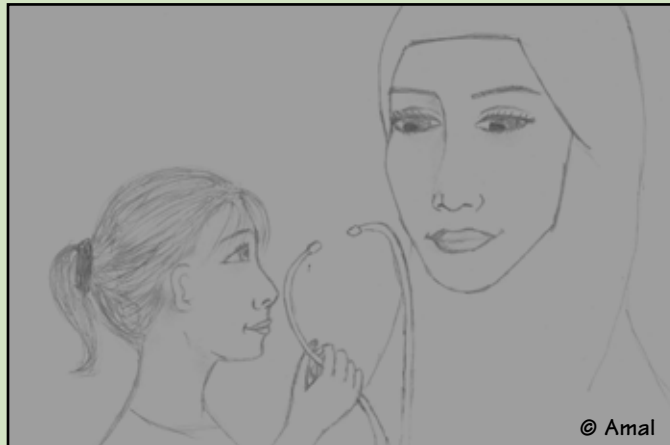
Amal (1988), geboren in Hadera, is derdejaars student Geneeskunde aan het Technion in Haifa. Vrijwilligerswerk bij Alnoor local clinic in Haifa.

De Arabische vrouw als gelijkwaardige gesprekspartner èn als actieve vrouw in de maatschappij

De Arabische vrouw is vele problemen te boven gekomen en heeft menige sociale grens overschreden. Zij heeft vele problemen in de Arabische maatschappij opgelost, met name deden dat de Arabische vrouwen die sinds 1948 in Israël wonen. Deze gemeenschap van grote vrouwen zijn in staat gesteld om zich te ontwikkelen – op hogeschool en universiteit – in vele vakken waaronder moeilijke zoals medicijnen. Het valt niet mee om als student medicijnen te worden ingeschreven. Er zijn financiële bijdragen van velen nodig om de studie te kunnen volgen.

De Arabische vrouw heeft duidelijk stappen gezet op de weg van de emancipatie op vele terreinen, zowel in sociaal en politiek als economisch opzicht. Haar werden vele beperkingen opgelegd: zij mocht niet studeren, werken, of als kunstenaar actief zijn. Het was haar niet toegestaan verantwoordelijk te zijn voor haar omgeving, familie en gezin. Maar zij bevrijdde zich van de ketenen om een positie te kunnen bereiken gelijkwaardig aan die van de man. Vandaag de dag deelt zij de verantwoordelijkheden en neemt zij deel aan de strijd om nationale- en burgerrechten. Daarnaast zijn er vele vrouwen beroepsmatig actief ondanks de negatieve houding vanuit de samenleving die zij nog steeds ondervinden. Dit houdt in dat er iets dubbels zit in de manier waarop de vrouw behandeld wordt. Enerzijds wordt haar vrijheid en gelijkwaardigheid onderschreven, anderzijds wordt zij onmenselijk behandeld als zijnde niet gelijkwaardig. Zij wordt dan beschouwd als een 'machine' om seksuele behoeften te bevredigen. Bovendien wordt het koken nog steeds als voor naamste taak van de vrouw gezien.

In feite houdt onze maatschappij, die getuige is geweest van veranderingen in vele sociale en culturele omgangsvormen, nog steeds vast aan stereotypen, opvattingen en houdingen die talent en vaardigheden van vrouwen te kort doen.

© Amal

Hoe kan er verandering komen in deze negatieve en verkeerde kijk op de vrouw en haar ambitie, haar idealen en dromen over emancipatie, haar verlangen om een gelijkwaardig gesprekspartner te zijn en, bovenal, haar verlangen om onwetendheid en domheid achter zich te laten? Als optimistische Arabische studente, die veel denkt en veel toekomstdromen heeft, ben ik van mening dat onze Arabisch-Palestijnse gemeenschap zich dient te ontwikkelen en een vooruitstrevende, moderne, en menselijke kijk op de vrouw moet krijgen. Daarnaast zouden religieuze, culturele en politieke sectoren moeten afzien van negatieve opvattingen, uit hun isolement dienen te komen om de realiteit dichter te benaderen. Zij zouden vanaf nu moeten pogen de positie van de vrouw te veranderen. Om dat toekomstbeeld te kunnen bereiken zouden wij vrouwen ons uit moeten spreken en deel gaan uitmaken op alle terreinen van de maatschappij en alle ervaringen zonder angst of schaamte aangaan. We moeten het hoofd gaan bieden aan allerlei situaties en veranderingen, energiek en vol optimisme, omdat alle succes, al is het klein, ons de energie en mogelijkheid geeft op verder succes, emancipatie en vrijheid.

Amal

Wij danken alle Vrienden voor hun steun!
Zonder u waren onze studenten niet zo ver gekomen.

Many thanks to all Friends of Nazareth!
Without your financial support our students would not have their current positions in life.

Contactpersonen ter plaatse maken een organisatie pas echt slagvaardig

De mensen die voor Stichting Vrienden van Nazareth belangrijk zijn, zetten wij bij dit jubileumnummer graag in de schijnwerpers. Zij spelen en speelden allen een cruciale rol nu en bij de oprichting van de Stichting. Deze vrouwen en mannen zorgen voor de belangrijke contacten met bijvoorbeeld de universiteiten of zetten ter plekke een ondersteunende organisatie op.

Canon Riah Abu-El-Assal is pastor van the Christ Church in Nazareth. Enkele Basisgroepleden bezochten hem in maart 1980 op 2e paasdag, tijdens een eerste reis naar Israël. Directe aanleiding was een indrukwekkend interview met hem over de positie van de Palestijnen in Israël op de Ikon Radio. Op allerlei terreinen werkt Riah voor de Palestijnse zaak. Hij was actief lid van de PLP, the Progressive List for Peace. Een politieke partij waarin Joden en Palestijnen samenwerkten. In het slechts achtjarig bestaan (1984 tot 1992) heeft de PLP baanbrekend werk verricht en taboes doorbroken. Onder Riah's leiding wordt de peuteropvang en lagere school van de Anglicaanse kerk in Nazareth uitgebouwd. Riah is er docent en wordt directeur. De school krijgt uiteindelijk toestemming voor uitbreiding met een bovenbouw en groeit uit tot de Riah Abu El-Assal highschool, later tot de Bishop Riah Educational Campus.

Riah is de eerste contactpersoon van de Stichting. Aanvankelijk wordt ad hoc steun gegeven aan enkele projecten. In samenspraak met hem is een begin gemaakt met de opzet van het studiebeurzenproject. In 1998 wordt Riah de 13e Anglican Bishop of the Diocese of Jerusalem en het hoofd van de Episcopal Church in Jeruzalem en het Midden Oosten. In 1999 komt zijn boek 'Caught In Between' uit. In maart 2007 gaat hij met emeritaat.

Trees Kosterman

Rond 1995 is er een korte ontmoeting geweest met Trees tijdens een werkbezoek. Op 8 maart 2007 ziet Trees bij een bijeenkomst in het kader van Internationale Vrouwendag de Contactbrief op de leesplank liggen. Het begin van een hernieuwd en intensief contact tussen haar en de Stichting. Trees is Nederlandse en woont sinds 1993 met haar man Ali, in Sakhnin, in het noorden van Israël. Tijdens een uitwisseling vanuit haar vrouwenwerk in Nederland met Israël raakt Trees geïntrigeerd door Palestijnse vrouwen, hun positie en met name door de jonge kinderen die glunderend uit de gevangenis komen. Ze reist meerdere keren naar Israël en zo ontmoet ze Ali. Ze hebben twee dochters, waarvan Jeanne Aouda met een beurs van de Stichting studeert. Sinds 2008 is Trees contactpersoon voor twee andere studenten uit het noorden van Israël.

Trees Kosterman met haar dochter Jeanne Aouda tijdens haar verlovingsfeest in augustus 2009

Prof. Riad Agbaria

Riad is hoofd van de school voor Pharmacologie aan de Faculteit voor Gezondheidswetenschappen van de Ben-Gurion Universiteit van de Negev(BGU) in Beer Sheva. Tijdens het werkbezoek in 1997 ontmoeten wij Riad op de Universiteit. Jafer Farah heeft ons met hem in contact gebracht. Dit was vanwege de aanvraag van een studiebeurs voor Rania. Zij wilde als eerste Bedoeïenen vrouw geneeskunde studeren.

Riad wordt later Academic Director of The Center for Bedouin Studies van de Ben Gurion Universiteit. Hij maakt zich hard voor het verbeteren van de positie van de Bedoeïenen op de universiteit. Op vrijwillige basis zet hij in 1995 een 2 jarige voorbereidende cursus op voor de Bedoeïenen jongeren ter voorbereiding op het toelatingsexamen van de BGU. Tot op heden wordt deze cursus aangeboden.

Vanaf 1997 is Riad Agbaria een actief contactpersoon van de Stichting en bemiddelt hij bij het verlenen van studiebeurzen voor zowel Bedoeïenen studenten als Palestijnse studenten elders in Israël. In Um-el-Fahaem, zijn geboorteplaats, richt hij 'Academic Place' op, een studiecentrum voor Palestijnse jongeren uit Um-el-Fahaem en omgeving, ter ondersteuning bij en voorbereiding op vervolgstudies.

Familie Nasser, Irene, Hanna en Riad in 1992 met Wilfried Kok en Bert van Roermund

Riad en Hanna Nasser

In 1991 vindt in Nederland de eerste ontmoeting plaats met de Palestijn Riad Nasser. Tijdens het werkbezoek in 1992 is in concrete uitwisseling met Riad en zijn Joodse vrouw Hanna in Tira de basis gelegd voor onze samenwerking. Hun persoonlijke ervaringen en visie op het samenleven van Joden en Palestijnen in Israël gaf ons herkenning en zij worden onze contactpersonen. Riad en Hanna leerden elkaar kennen bij de studie film- en theaterwetenschappen. Samen organiseren ze trainingen om Palestijnse en Joodse jongeren en hun families uit Tira en omgeving met elkaar in contact te brengen. Verschillende malen zijn zij te gast in Tilburg, of ontmoeten we Riad op Schiphol, hij schrijft geregeld in de Contactbrief.

In 1996 gaan zij in Amerika wonen, waar Riad zijn promotieonderzoek doet. Hierna komen zij terug naar Israël, maar vast werk vinden wordt onmogelijk gemaakt. Reden waarom zij met hun twee kinderen, Adam (1980) en Irene (1982) terug naar Amerika gaan. We houden contact met hen. Als 17-jarige komt Irene alleen terug naar Israël en studeert met een beurs van de Stichting twee jaar (1999-2001) psychologie aan de Universiteit van Haifa. Daarna studeert zij, opnieuw in USA, Communicatiewetenschappen met Politieke wetenschappen als bijvak. In juli 2006 is zij terug in Israël voor onderzoek in verband met haar MA kandidaats 'International Peace and Conflict Resolution'. Dr. Riad Nasser is inmiddels benoemd tot Associate Professor, Department of Sociology, Madison, USA.

Fatmeh Kassem

De Stichting leert Fatmeh kennen als echtgenote van Riad Agbaria. Zij studeerde geschiedenis aan de faculteit voor gedragswetenschappen van de Ben Gurion Universiteit in Beer Sheva en promoveerde. Haar onderzoek beschrijft de getuigenissen van Palestijnse vrouwen ten tijde van de Nakba in 1948 en plaatst deze in theoretisch sociologisch perspectief. Fatmeh bouwde grote praktische ervaring op in conflicthantering in gespreksgroepen met Palestijnse en Joodse vrouwen in Israël. In 2007-2008 nam zij deel aan een onderzoeksprogramma 'Europa in het Midden-Oosten/ het Midden-Oosten in Europa (EUME)'. Op dit moment herschrijft zij haar dissertatie ten behoeve van een Engelse populair wetenschappelijke uitgave en is zij docent geschiedenis op een middelbare school. Zij is bestuurslid van 'Zochrot' een organisatie die zich ten doel stelt de Nakba in 1948 blijvend te gedenken. Ze is bestuurslid van een organisatie die hoger onderwijs voor Bedoeïenen vrouwen stimuleert.

Jafer Farah

Om onze contacten vanuit Nazareth te verbreden, zoeken we naar Palestijnen die zich openlijk durven te uiten over de discriminerende positie waarin zij zich bevinden. Zo ontmoeten we Jafer Farah. In 1991 nemen een aantal afgestudeerde Palestijnen, waaronder Jafer, een journalist, het initiatief tot de oprichting van 'The Committee for Educational Guidance for Arab Students' (CEGAS). Doel is jongeren van de Arabische bevolkingsgroep steun te geven bij hun studie aan instellingen voor hoger onderwijs in Israël.

Allerlei projecten worden opgezet. De Stichting ondersteunt o.a. de opzet van een bibliotheek met Arabische studieboeken en een project waarin onderzoek van Palestijns-Israëlische studenten inzake hun positie binnen Israël, in het Arabisch wordt vertaald. Hierdoor komen onderzoeksresultaten in brede Arabische kring beschikbaar. CEGAS zorgt ook voor studentenhuysvesting voor Palestijnse studenten.

Jafer is auteur van het rapport 'The systematic discrimination of the Arab population in higher education and vocational training in Israel', december 1995.

In 1997 wordt 'Mossawa Center' opgericht, The Advocacy Center for Arab Citizens in Israël. Jafar Farah is daar tot op heden de directeur.

Mossawa Center is een niet-gouvernementele organisatie die opkomt voor de gelijke rechten voor de Arabisch Palestijnse inwoners van Israël. 'Mossawa' betekent in het Arabisch 'gelijkheid'. De missie van Mossawa Center is gelijke rechten te bereiken voor de 1.3 miljoen Arabische inwoners van Israël.

Feestelijke Vriendenbijeenkomst - zaterdag 2 oktober 2010

Twee studenten uit het studiebeurzen project laten ons op creatieve wijze het leven als Palestijnse vrouw en student in Israël horen, zien, en proeven.

Uitnodigingen worden in juli verstuurd, u kunt zich reeds aanmelden per email: friends.nazareth.tilburg@planet.nl

Bent u nog geen Vriend van de Stichting, dan zijn de kosten € 10,-.

Van harte welkom in Tilburg!